

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ

XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 17–18 листопада 2021 року)

Полтава
2021

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)

*Присвячується 60-річчю
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

**МАТЕРІАЛИ
XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

*За загальною редакцією д. е. н., професора М. Є. Rogozi,
к. е. н., доцента О. К. Кузьменко*

(м. Полтава, 17–18 листопада 2021 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 330.4:338.24(063)
Е45

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Організаційний комітет:

Голова: *О. О. Нестуля*, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України.

Заступники голови організаційного комітету:

М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, академік Міжнародної академії біоенерготехнологій, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ, заслужений діяч науки і техніки України;

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Науково-навчального інституту денної освіти ПУЕТ;

Г. В. Карнаухова, ст. викладач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

О. К. Кузьменко, к. е. н., доцент, заст. завідувача кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

В. І. Перебийніс, д. е. н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

М. М. Іващенко, директор навчально-наукового інформаційного центру ПУЕТ;

Л. М. Діденко, директор Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Е45 **Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління** : матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 17–18 листопада 2021 року) / за заг. ред. М. Є. Рогози, О. К. Кузьменко. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 351 с. – Текст укр. та англ. мовами.

ISBN 978-966-184-354-6

У матеріалах конференції розглядаються проблеми та особливості моделювання й управління сучасними економічними процесами та системами, теоретичні основи формування механізмів і систем стратегічного розвитку підприємств, сучасна проблематика підготовки фахівців з економічної кібернетики та комп'ютерних інформаційних технологій. Матеріали розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів і студентів закладів вищої освіти. Організатори конференції можуть не поділяти думки учасників.

УДК 330.4:338.24(063)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-354-6

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Т. Л. Тен, д. т. н., професор, завідувач кафедри «Цифрова інженерія та IT-аналітика» Карагандинського економічного університету Казспоживспілки, (м. Караганда, Республіка Казахстан).

А. Кужер, заступник декана, завідувач кафедри прикладних суспільних наук, професор Сілезький технологічний університет (м. Глівіце, Польща).

А. Квілінський, д. е. н., професор, Лондонська академія науки і бізнесу, Інститут розвитку міжнародного співробітництва (м. Лондон, Велика Британія).

Е. А. Гулієв, д. е. н., професор, ректор Азербайджанського університету кооперації (м. Баку, Азербайджанська Республіка).

С. М. Лебедева, д. е. н., професор, ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації (м. Гомель, Республіка Білорусь).

З. Х. Кадирова, д. е. н., доцент, проректор з науки і міжнародних зв'язків Таджикиського державного університету комерції (м. Душанбе, Республіка Таджикистан).

Ян Польцин, д. е. н., професор Державний університет прикладних наук Станіслава Сташиця в м. Піла (м. Піла, Польща).

В. В. Вітлінський, д. е. н., професор, професор кафедри економіко-математичного моделювання ДВНЗ «Київський Національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (м. Київ, Україна).

Вікторія Вовк, PhD, Державний університет прикладних наук Станіслава Сташиця у м. Піла (м. Піла, Польща).

В. М. Вовк, д. е. н., професор, «Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка» (м. Львів, Україна).

В. І. Ляшенко, д. е. н., професор, завідувач відділу Інституту економіки промисловості Національної академії наук України, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ (м. Полтава, Україна).

Н. К. Максишко, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Запорізького національного університету (м. Запоріжжя, Україна).

Т. В. Меркулова, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (м. Харків, Україна).

Катаржина Орфін-Томашевська, PhD, завідувач економічного відділу, Державний університет прикладних наук Станіслава Сташиця в м. Піла (м. Піла, Польща).

Т. І. Олешко, д. т. н., професор, професор кафедри економічної кібернетики Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

В. А. Павлова, д. е. н., професор, професор кафедри міжнародної торгівлі та підприємництва, університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро, Україна).

В. М. Порохня, д. е. н., д. т. н., професор, професор кафедри економіки Класичного приватного університету (м. Запоріжжя, Україна).

С. К. Рамазанов, д. т. н., д. е. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік: МАІ, МАНЕБ, АЕНУ, ТАУ, АТНУ, професор кафедри інформаційних систем в економіці Київського Національного економічного університету (м. Київ, Україна).

А. А. Роскладка, д. е. н., професор, завідувач кафедри цифрової економіки та системного аналізу Київського національного торговельно-економічного університету (м. Київ, Україна).

В. А. Ткаченко, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, заступник директора науково-дослідного інституту розвитку економіки та суспільства Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро, Україна).

О. А. Харченко, к. т. н., доцент, декан факультету інформаційних технологій, доцент кафедри програмної інженерії та кібербезпеки Київського національного торговельно-економічного університету (м. Київ, Україна).

2. Anderson T., Rourke L., Garrison D. R., Archer W. Assessing Teaching presence in a Computer Conference Environment // Journal of asynchronous learning networks. – 2001. – 5 (2), P. 1–17.

М. Є. Рогоза, д. е. н., професор;

В. І. Перебийніс, д. е. н., професор;

О. К. Кузьменко, к. е. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД І ТЕРИТОРІЙ ЯК ОБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Децентралізація влади в Україні характеризується не лише укрупненням територіальних громад, а й передачею владних повноважень щодо територіального (регіонального) розвитку від органів державного управління до органів місцевого самоврядування [3–7]. Відповідно, в сільських, селищних, міських радах створюються відділи, на які покладено функції управління соціально-економічним розвитком територій і територіальних громад, зокрема, стратегічне планування.

Це обумовлює доцільність внесення відповідних змін у фахову підготовку здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка, яку здійснюють заклади вищої освіти.

Серед нових навчальних дисциплін у Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» останнім часом з'явилися такі, як «Економіка територій і територіальних громад» [1], «Економіка територій і територіальних громад (поглиблений рівень)» [2] (бакалаврський рівень) та «Стратегічне планування розвитку громад і територій» (магістерський рівень).

Навчальна дисципліна «Стратегічне планування розвитку громад і територій» розрахована на здобувачів вищої освіти освітніх програм «Економіка підприємства» та «Економічна кібернетика» спеціальності 051 Економіка ступеня «Магістр».

Вивчення даної навчальної дисципліни передбачає набуття майбутніми фахівцями теоретичних знань і практичних навичок, що дають можливість здійснювати стратегічне планування со-

ціально-економічного розвитку територій і територіальних громад.

Тривалість навчального курсу – 4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год, практичні заняття 32 год, самостійна робота 72 год).

Вивчення зазначеної дисципліни ґрунтується на наявності знань з базових економічних дисциплін, а також таких дисциплін, як «Економіка територій і територіальних громад» та «Економіка територій і територіальних громад (поглиблений рівень)».

Статус дисципліни – вибіркова.

Структура навчальної дисципліни передбачає два модулі.

Модуль 1 «Теоретичні основи стратегічного планування розвитку територій і громад» включає чотири теми: 1) території та територіальні громади; 2) нормативно-правове забезпечення розвитку громад і територій; 3) планування розвитку територій і територіальних громад; 4) стратегування розвитку громад і територій.

Модуль 2 «Стратегічне планування людського розвитку територій і громад» містить наступні чотири теми: 5) трудові ресурси як провідний фактор розвитку територіальних громад; 6) зайнятість населення територіальних громад; 7) система управління використанням трудових ресурсів територіальних громад; 8) стратегічне планування трудовикористання в територіальних громадах.

Програмні результати навчання:

– застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій й прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

– використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;

– виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач у процесі вивчення зазначеної дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;
- здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;
- здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Для здобувачів денної, заочної та дистанційної форм навчання підготовлено і використовується у навчальному процесі дистанційний курс «Стратегічне планування розвитку громад і територій» [8].

Список використаних інформаційних джерел

1. Економіка територій і територіальних громад: дистанційний курс / укладач В. І. Перебийніс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2447> (дата звернення: 05.11.2021). – Назва з екрана.
2. Економіка територій і територіальних громад (поглиблений рівень): дистанційний курс / укладач В. І. Перебийніс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/zo/course/view.php?id=2584> (дата звернення: 05.11.2021). – Назва з екрана.
3. Іванов С. В., Рогоза М. Є., Перебийніс В. І. Концепція соціальної держави як теоретична база розвитку сільських територій. Економічний вісник Донбасу. 2016. № 1 (43). С. 51–55.
4. Перебийніс В. І., Гавриш В. І., Перебийніс Ю. В. Державне регулювання соціально-економічного розвитку сільських територій. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки». 2014. № 1. С. 79–84.

5. Перебийніс В. І., Житник Т. П. Управління використанням трудових ресурсів на підприємствах : монографія. Полтава : ПУСКУ, 2008. 332 с.
6. Перебийніс В. І., Рогоза М. Є. Сучасні проблеми розвитку територій і територіальних громад. Нова стратегія регіонального розвитку України: шлях до майбутнього : матеріали XI Пленуму Правління Спілки економістів України. Київ : СЕУ, 2019. С. 253–259.
7. Рогоза М. Є., Перебийніс В. І. Інституційне забезпечення розвитку й стратегування громад і територій. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки». 2019. № 2 (93). С. 54–62.
8. Стратегічне планування розвитку громад і територій: дистанційний курс / укладач В. І. Перебийніс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2836> (дата звернення: 05.11.2021). – Назва з екрана.

О. М. Харчишина, заступник директора з навчальної роботи, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж Білоцерківського національного аграрного університету»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Економічна освіта є величиною досить динамічною, вона перебуває в постійному розвитку та потребує постійного оновлення.

Суттєвий вплив на освітню галузь чинять і глобальні проблеми людства. Так уже другий рік міць української освіти випробовує пандемія COVID-19, яка зумовила необхідність швидкої організації освітньої діяльності у дистанційному режимі. За цим стояв активний пошук додаткових фінансових ресурсів та нових технологій для діджиталізації освітнього процесу, введення в дію сучасних освітніх платформ, підвищення інформаційної культури викладачів та студентів, впровадження нових форм та методів подання навчального матеріалу, налагодження зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу.